

ข้อบกพร่อง การจัดงานประเพณีทางศาสนา

ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ข้อเสนอแนะ
1. โครงการทำบุญร่วมใจกฐินสามัคคี เบิกจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายในการทำบุญกฐิน ให้วัด 2 แห่ง	การเบิกจ่ายเงินดังกล่าวกระทรวงมหาดไทยได้ตอบข้อหารือ สรุปได้ว่า การทอดกฐินนั้นแม้จะมีการปฏิบัติเป็นประเพณีสืบทอดกันมา แต่ก็เป็นพิธีกรรมอย่างหนึ่งที่พุทธศาสนิกชนจะปฏิบัติตามความเชื่อของตน และประสงค์จะทำบุญตามความพร้อมที่มีอยู่ จึงเป็นเรื่องของปัจเจกบุคคลที่จะประกอบพิธีกรรมทางศาสนาและการทำบุญเนื่องในโอกาสดังกล่าว การเบิกจ่ายจึงไม่อาจถือได้ว่าเป็นการจัดทำบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาล ไม่มีระเบียบกำหนด จึงเป็นการปฏิบัติไม่ถูกต้องตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 67 และระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการเบิกค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ข้อ 4 ข้อ 5 และข้อ 6
2. เบิกจ่ายเงินสดเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดกฐินสามัคคีถวายให้แก่วัด	ซึ่งการถวายเงินสดดังกล่าวเป็นเรื่องของพุทธศาสนิกชนที่จะต้องปฏิบัติตามความเชื่อของตนและทำบุญตามความพร้อมที่มีอยู่ จึงไม่อาจถือเป็นการจัดทำบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล เป็นการไม่ปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงินและการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2547 ข้อ 67 อีกทั้งกระทรวงมหาดไทยตอบข้อชี้แจงหนังสือหารือในเรื่องลักษณะดังกล่าวโดยมีเหตุผลไปในทางเดียวกัน ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0808.4/ว 0077 ลงวันที่ 5 มกราคม 2554 เรื่องขอทำความเข้าใจความตกลงกับกระทรวงมหาดไทย กรณีสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเรียกเงินคืน ให้เรียกเงินที่เบิกจ่ายไม่ถูกต้องส่งคืนคลัง และสั่งกำชับให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบศึกษาระเบียบและหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ รวมทั้ง

ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ข้อเสนอแนะ
	ผู้บังคับบัญชาแต่ละระดับชั้นควรให้ความสนใจควบคุมดูแลให้การเบิกจ่ายเงินเป็นไปโดยถูกต้องตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องโดยเคร่งครัด
3. จ่ายเงินค่าจ้างเหมาประกอบอาหารโครงการสืบสานประเพณีบุญมหากรฐินสามัคคี	การทอดกฐินเป็นพิธีกรรมอย่างหนึ่งในพุทธศาสนาที่ปฏิบัติตามความเชื่อของตน และประสงค์จะทำบุญตามความพร้อมที่ตนมีอยู่ จึงเป็นเรื่องของปัจเจกบุคคลที่จะร่วมกันทำบุญการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 มาตรา 50 (8) ประกอบมาตรา 53 (1) และมาตรา 56 (1) ควรเป็นในลักษณะการส่งเสริมและสนับสนุนที่ให้ประโยชน์ บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ประกอบกับหนังสือของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ มท 0808.4/12755 ลงวันที่ 19 พฤศจิกายน 2553 เรื่องหรือเกี่ยวกับแนวทางการเบิกจ่ายงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีการจัดทำโครงการทอดกฐินสามัคคีแล้วว่าการจัดกิจกรรมทอดกฐินไม่อาจถือได้ว่าเป็นการจัดทำบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาล ดังนั้นเทศบาลจ่ายค่าจ้างเหมาประกอบอาหารในงานบุญมหากรฐินจำนวนดังกล่าว จึงเป็นการปฏิบัติโดยไม่มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 มาตรา 50 (8) ประกอบมาตรา 53 (1) และมาตรา 56 (1) ให้นำเงินค่าจ้างเหมาประกอบอาหารงานบุญมหากรฐินสามัคคีส่งคืนคลังเทศบาล และกำชับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบถือปฏิบัติตามระเบียบและหนังสือสั่งการดังกล่าวโดยเคร่งครัด
4. โครงการกฐินสามัคคี มีการเบิกจ่ายเงินดังนี้ 4.1 ค่าจ้างเหมาจัดทำอาหารและเครื่องดื่มสำหรับผู้เข้าร่วมทำบุญงานกฐิน 4.2 ค่าพิธีการทางศาสนาพุทธ 4.3 ค่าตอบแทนคณะกรรมการสำหรับใช้แห่งกฐิน 4.4 ค่าจ้างเหมาจัดทำป้ายไวนิลประชาสัมพันธ์โครงการงานกฐินสามัคคี เทศบาลชี้แจงว่า การตั้งต้นกฐินเป็นประเพณีหรือธรรมเนียมปฏิบัติที่สืบทอดมา	พิจารณาเห็นว่า การส่งเสริมและบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น อันเป็นการจัดบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น เป็นอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามที่กฎหมายกำหนด เช่น การจัดกิจกรรมในการให้ความรู้หรืออนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณี การจัดกิจการด้านการส่งเสริมพระพุทธศาสนา เป็นต้น ส่วนการทอดกฐิน หรือทอดผ้าป่า ถึงแม้จะปฏิบัติสืบทอดกันมาแต่ก็เป็นพิธีกรรมตามความเชื่อของแต่ละบุคคล เป็นการทำบุญตามความศรัทธาของตน

ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ข้อเสนอแนะ
ตั้งแต่โบราณกาล เทศบาลในฐานะเจ้าภาพต้องจัดหาเครื่องกลืนหรือบิรวารให้ครบถ้วน หากมีผู้มีจิตศรัทธานำเครื่องกลืนมาบริจาคหรือร่วมสมทบ เจ้าภาพอาจไม่ต้องจัดซื้อหรือจัดหา แต่เครื่องกลืนบางรายการก็จะมีจำกัดจำนวนยังมีจำนวนมากจะเป็นการดี ส่งผลให้วัดหรือภิกษุสงฆ์ได้รับประโยชน์มากขึ้น จึงมีความจำเป็นต้องจัดหาวัสดุอุปกรณ์ตั้งต้นกลืนสามัคคีมีพิธีกรรมทางศาสนา แห่งองค์กลืน จัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ และจัดหาอาหารพร้อมเครื่องดื่มสำหรับผู้มาร่วมงาน โดยเบิกจ่ายตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม การจัดงาน และการประชุมระหว่างประเทศ พ.ศ.2549 ข้อ 28 และข้อ 29	ที่มีอยู่ จึงเป็นเรื่องของปัจเจกบุคคลที่จะประกอบพิธีกรรมทางศาสนา หากไม่ดำเนินการทอดกลืนก็ไม่ทำให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชน ดังนั้น การทอดกลืนสามัคคี จึงไม่อาจถือได้ว่าเป็นการจัดทำกิจกรรมด้านบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงไม่อาจเบิกจ่ายเงินได้ เป็นการปฏิบัติไม่ถูกต้องตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0313.4/ว 1347 ลงวันที่ 19 พฤษภาคม 2541 เรื่อง ค่าใช้จ่ายในการจัดงานต่าง ๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2547 ข้อ 67 ความว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะจ่ายเงินหรือก่อหนี้ผูกพันได้แต่เฉพาะที่กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับหรือหนังสือสั่งการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด สาเหตุเกิดจากเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบเข้าใจคลาดเคลื่อนว่า ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการทอดกลืนมีสิทธิเบิกค่าใช้จ่ายในการจัดงานต่าง ๆ ตามหนังสือสั่งการของกระทรวงมหาดไทย ให้เรียกเงินจากเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบส่งคืนคลังโดยเร็ว และสั่งการให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบและผู้มีอำนาจอนุมัติพิจารณาตรวจสอบโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่บรรจุไว้ในงบประมาณรายจ่ายให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่และประชาชนในพื้นที่ได้รับประโยชน์เป็นการทั่วไป และให้ถือปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องโดยเคร่งครัด
5. เบิกจ่ายค่าปัจจัยถวายพระ ตามโครงการต่าง ๆ เป็นลักษณะการส่งเสริมและสนับสนุนที่มีประโยชน์ต่อการบำรุงรักษาศิลปจารีตประเพณี ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น อันเป็นการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตน	มิใช่การสนับสนุนศาสนิกชนในการประกอบพิธีกรรมทางศาสนาตามความเชื่อของตน ถึงแม้จะปฏิบัติสืบทอดกันมา แต่ก็ยังเป็นพิธีกรรมตามความเชื่อของแต่ละบุคคล เป็นการทำบุญตามความพร้อมของตนที่มีอยู่ จึงเป็นเรื่องของปัจเจกบุคคลที่จะประกอบพิธีกรรมทางศาสนา ดังนั้น การนำเงินถวายพระ (ปัจจัย) จึงไม่อาจถือได้ว่าเป็นการจัดทำกิจกรรมด้านการบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาล รวมทั้งไม่มีระเบียบให้เบิกจ่าย

ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ข้อเสนอแนะ
	ขอให้เงินส่งคืนคลังเทศบาล และกำชับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องศึกษาและปฏิบัติให้ถูกต้องตามระเบียบ หนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องโดยเคร่งครัด
6. เบิกค่าปัจจัยถวายพระภิกษุ สำหรับโครงการจัดงานวันสำคัญทางศาสนา	การนำปัจจัยถวายพระภิกษุนั้น ควรเป็นไปในลักษณะการส่งเสริมและสนับสนุนที่ให้ประโยชน์ บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น หรืออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนเป็นการทั่วไป อันเป็นการจัดบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนตามที่กฎหมายกำหนดไว้ เช่น การจัดกิจกรรมในเชิงการให้ความรู้หรืออนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีอันดีงามของท้องถิ่น แต่มิใช่การสนับสนุนศาสนิกชนในการประกอบพิธีกรรมทางศาสนาตามความเชื่อของตน การนำปัจจัยถวายพระภิกษุนั้น แม้จะมีการปฏิบัติเป็นประเพณีสืบทอดกันมาแต่ก็เป็นพิธีกรรมอย่างหนึ่งในพุทธศาสนาที่พุทธศาสนิกชนจะปฏิบัติตามความเชื่อของตน และประสงค์จะทำบุญตามความพร้อมที่ตนมีอยู่ จึงเป็นเรื่องของ “ปัจเจกบุคคล” การเบิกจ่ายดังกล่าวไม่อาจถือได้ว่าเป็นการจัดบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์แก่ประชาชนเป็นการทั่วไปตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2549 มาตรา 50 (8) ประกอบกับมาตรา 53 (1) การเบิกจ่ายที่ขัดต่อหนังสือกระทรวงมหาดไทยและไม่ถูกต้องตามหลักการบริหารการปกครอง ทำให้หนังสือกระทรวงมหาดไทยนั้น ไร้สภาพบังคับ และเป็นการเสียหายต่อระเบียบแบบแผนอันดีของทางราชการ ให้เรียกเงินจากผู้ที่เกี่ยวข้องส่งคืนคลังเพื่อรักษาไว้ซึ่งวินัยทางการเงินการคลังในการปฏิบัติตามหนังสือกระทรวงมหาดไทยซึ่งเป็นธรรมาภิบาลที่ดี ทั้งนี้ หากไม่สามารถดำเนินการได้ให้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงเพื่อขอใช้เงินคืนต่อไป
7. อบจ.จัดทำโครงการเสปียงบุญ โดยเบิกจ่ายค่าตุปัจจัยถวายวัด และค่าถวายปัจจัยพระสงฆ์	การเบิกจ่ายดังกล่าวไม่สามารถกระทำได้เนื่องจากไม่มีระเบียบของทางราชการให้เบิกจ่ายอีกทั้งการถวายปัจจัยดังกล่าว เป็นความศรัทธาส่วนบุคคล จึงไม่อาจถือได้ว่าเป็นการจัดทำกิจกรรมด้านการบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ข้อเสนอแนะ
	ขอให้นำเงินส่งคืนคลัง และเพื่อป้องกันไม่ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับความเสียหายในการจัดทำประมาณรายจ่ายประจำปี หรืองบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบและผู้มีอำนาจอนุมัติพิจารณาตรวจสอบโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะบรรจุไว้ในงบประมาณรายจ่ายให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ ประชาชนในพื้นที่ได้รับประโยชน์โดยตรง และให้ถือปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องโดยเคร่งครัด
8. อบต. เบิกจ่ายค่าปัจจัยการทำบุญทอดกฐิน โครงการจัดงานประเพณีกฐินสามัคคี	มิได้เป็นการปฏิบัติหน้าที่หรือภารกิจในการบำรุงรักษาจารีตประเพณี ซึ่งประชาชนทั่วไปได้รับประโยชน์ตามกฎหมาย แต่เป็นลักษณะการทำบุญตามจิตศรัทธา และทางวัดสามารถนำเงินที่ได้รับไปใช้จ่ายตามที่วัดต้องการ ไม่ได้เป็นการบริการสาธารณะหรือเป็นประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นและยังไม่มีระเบียบให้เบิกจ่ายได้
9. เบิกจ่ายเป็นค่าจ้างเหมาจัดพิมพ์หนังสือพระเครื่อง ตามโครงการอนุรักษ์ทางด้านศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง “กิจกรรมการประกวดการอนุรักษ์พระเครื่อง พระบูชา และเหรียญพระคณาจารย์” มีวัตถุประสงค์เพื่ออนุรักษ์พุทธศิลป์ไทยและกลมเกลียวให้ประชาชนเข้าร่วมศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมในทางพระพุทธศาสนา สร้างความสามัคคีของชุมชน และประชาชนที่เข้าร่วมประกวด ส่งเสริมการท่องเที่ยว เผยแพร่พุทธศิลปวัตถุของจังหวัดให้เป็นที่รู้จักสร้างความภาคภูมิใจให้ประชาชนในท้องถิ่นให้ร่วมอนุรักษ์ และหวงแหนโบราณสถานโบราณวัตถุที่มีคุณค่าของตนเองโดยมีเป้าหมาย คือ ผู้นิยมนับบูชาพระ พระเครื่องและเหรียญพระคณาจารย์ทั่วประเทศ	การเบิกจ่ายดังกล่าวเป็นการนำงบประมาณของทางราชการไปใช้สำหรับบุคคลเฉพาะกลุ่ม (กลุ่มหรือชมรมพระเครื่อง) ประชาชนในพื้นที่ทั่วไปไม่ได้รับประโยชน์ การจัดโครงการลักษณะดังกล่าวสามารถกระทำได้โดยอาจร่วมกับชมรมพระเครื่องแล้วดำเนินการประชาสัมพันธ์ในลักษณะแผ่นพับต่างๆ เพื่อเป็นการประหยัด และรางวัลควรเป็นลักษณะของเกียรติบัตร เป็นต้น แต่มิใช่การจัดทำหนังสือแจกตามลักษณะดังกล่าว จากการตอบชี้แจงตามจดหมายบันทึกระบุ ว่า ผู้เข้าประกวดรายหนึ่งมีสิทธิ์ส่งประกวดพระเครื่องได้หลายรายการ หากชนะการประกวดหลายรายการก็มีสิทธิ์ได้รับหนังสือตามจำนวนรายการรวมที่ชนะการประกวดด้วยตามตารางผู้รับหนังสือดังกล่าว จึงเป็นการไม่ปฏิบัติตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0313.4/ว 1347 ลงวันที่ 19 พฤษภาคม 2541 เรื่อง ค่าใช้จ่ายในการจัดงานต่างๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น “ซึ่งกำหนดให้เบิกจ่ายค่าใช้จ่ายในการจัดงานต่างๆ ได้เท่าที่จำเป็นและประหยัด โดยคำนึงถึงฐานะการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นสำคัญ” ซึ่งตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 คำว่า “จำเป็น”

ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ข้อเสนอแนะ
	หมายถึง ต้องเป็นอย่างนั้น ต้องทำ ขาดไม่ได้ และ “ประหยัด” หมายถึง ยับยั้ง ระมัดระวัง ใช้จ่ายแต่พอควรแก่ฐานะ กอร์ปกับฐานะการคลังของเทศบาลมีหนี้สินจำนวน 18,725,413.17 บาท และเงินสะสมคงเหลือจำนวน 12,134,671.93 บาท แสดงให้เห็นว่าค่าใช้จ่ายดังกล่าวเป็นค่าใช้จ่ายที่ไม่ประหยัด พอควรแก่ฐานะที่จะนำมาใช้จ่ายในโครงการดังกล่าว ซึ่งเทศบาลควรกันเงินดังกล่าวไว้เพื่อบริการประชาชนกรณีมีเหตุฉุกเฉินต่างๆ เกิดขึ้น จึงให้เรียกเงินคืนคลังเทศบาลโดยเร็ว
10. เทศบาลได้จัดทำโครงการเข้าวัดวันธรรมสวนะ (วันพระ) มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้ผู้บริหารเทศบาล สมาชิกสภาเทศบาล พนักงานได้เข้าร่วมฟังธรรม นำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันและรู้คุณค่าหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนา มีค่าใช้จ่ายในการดำเนินการตามโครงการฯ เพื่อเป็นค่าถวายน้ำปานะและค่าถวายปัจจัยไทยธรรมวัดในเขตเทศบาล	การเบิกจ่ายค่าถวายน้ำปานะและค่าถวายปัจจัยไทยธรรม เป็นเรื่องของจิตศรัทธาของผู้เข้าร่วมทำบุญในวันพระ ซึ่งถือว่าเป็นการทำบุญปกติของชาวพุทธ เมื่อมีจิตเลื่อมใส ศรัทธาในพระพุทธศาสนาก็ต้องดำเนินการเอง เป็นความเชื่อ ความนับถือส่วนบุคคล และไม่มีระเบียบหนังสือสั่งการของกระทรวงมหาดไทยกำหนดให้เบิกจ่ายได้ จึงเป็นการไม่ถือปฏิบัติตามนัยระเบียบระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการรับเงิน การจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 67 ขอให้นำเงินที่เบิกจ่ายไม่ถูกต้องส่งคืนคลังให้ครบถ้วน และกำชับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบถือปฏิบัติตามนัยระเบียบดังกล่าวโดยเคร่งครัด
11. อบต. เบิกจ่ายเงินตามโครงการไหว้พระ 9 วัด เพื่อถวายเป็นพระราชกุศล โดยดำเนินการตามโครงการเป็นการพาผู้สูงอายุและเจ้าหน้าที่ไปเที่ยวชมและไหว้พระวัดต่างๆ	การพาบุคคลไปเที่ยวชมไหว้พระวัดต่างๆ ดังกล่าวไม่สามารถเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายได้ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 67 ขอให้นำเงินที่เบิกจ่ายไม่ถูกต้องส่งคืนคลังให้ครบถ้วน หากไม่สามารถดำเนินการได้ให้ดำเนินการหาผู้รับผิดชอบชดใช้ โดยถือปฏิบัติตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0313.6/ว 2092 ลงวันที่ 1 กรกฎาคม 2540 เรื่อง หลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบละเมิดของเจ้าหน้าที่ของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น

ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ข้อเสนอแนะ
12. เทศบาลจัดทำโครงการอิมบิญและไหว้พระ 9 วัด โดยเดินทางไปทัศนศึกษาเชิงธรรมะที่วัด เบิกจ่ายเงินค่าจ้างเหมารถโดยสารไม่ประจำทาง ค่าอาหาร เครื่องดื่ม และค่าวิทยากร	โครงการอิมบิญ ไหว้พระ ๙ วัด เป็นเพียงกิจกรรมที่จัดเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุได้มีโอกาสเข้าไปสักการะพระประธานในอุโบสถของวัดสำคัญต่างๆ เพื่อเป็นสิริมงคลแก่ชีวิตเป็นลักษณะเฉพาะตัว การที่เบิกค่าใช้จ่ายให้กับประชาชนในท้องถิ่น และเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นเพื่อเดินทางไปนมัสการสิ่งศักดิ์สิทธิ์ฯ ตามโครงการดังกล่าวข้างต้น จึงไม่ถือว่าเป็นการดูแลส่งเสริมการพัฒนาผู้สูงอายุ และจัดทำบริหารสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือเพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรมไทยอันดีงาม อันเป็นกิจการที่อยู่ในอำนาจหน้าที่แต่อย่างใด (เทียบเคียงตามนัยหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนมาก ที่ มท 0808.2/ว 1703 ลงวันที่ 11 มิถุนายน 2553 เรื่อง การใช้จ่ายงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับการประกอบพิธีฮัจญ์)
13. การเบิกค่าใช้จ่ายตามโครงการส่งเสริมประเพณีถือศีลกินเจ เป็นค่าจ้างเหมาภาพยนตร์ในงานถือศีลกินเจ	การเบิกจ่ายค่าจ้างเหมาฉายภาพยนตร์ดังกล่าว ไม่มีระเบียบหรือหนังสือสั่งการให้เบิกจ่ายได้ รวมทั้งไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการที่ระบุว่าเพื่อสืบสานประเพณีถือศีลกินเจของศาลเจ้าพ่อเสือ และเพื่อให้ประชาชนถือศีลกินเจ ลดละเลิกอบายมุข ขอให้เรียกเงินค่าใช้จ่ายตามโครงการถือศีลกินเจจากผู้รับผิดชอบนำส่งคืนคลังเทศบาล และกำชับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบให้ปฏิบัติตามระเบียบและหนังสือสั่งการดังกล่าวอย่างเคร่งครัดต่อไป
14. เบิกเงินเพื่อจัดซื้อเสื้อแจกในพิธีเปิดงานโครงการ “ไหว้เจ้า 9 ศาล ในเทศกาลกินเจ”	การจัดซื้อเสื้อตามโครงการดังกล่าว มิใช่เครื่องแต่งกายในการปฏิบัติงาน ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0307/ว 384 ลงวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2536 เรื่อง การเบิกจ่ายค่าวัสดุเครื่องแต่งกาย
15. โครงการจัดงานประเพณีถือศีลกินเจ โดยเบิกจ่ายเงินเป็นค่าจัดซื้อเครื่องอุปโภคบริโภค ประกอบด้วย ข้าวสาร เเกะกระป๋อง น้ำมันเจ นมเจ เพื่อมอบให้กับโรงเจในเทศกาลถือศีลกินเจ	ค่าใช้จ่ายในการจัดงานต่างๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สรุปสาระสำคัญว่าให้เบิกได้ตามงบประมาณที่ตั้งไว้และเบิกจ่ายได้เท่าที่จำเป็นและประหยัด และตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงินการเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงินและการตรวจเงินของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ข้อ 67 ที่กำหนดว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะจ่ายเงินหรือก่อหนี้ผูกพันได้แต่เฉพาะที่กฎหมายระเบียบ ข้อบังคับหรือหนังสือสั่งการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดได้ ทั้งนี้การจัดซื้อวัสดุหรือครุภัณฑ์

ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ข้อเสนอแนะ
	เพื่อแจกจ่ายราชนั้นจะกระทำได้ในกรณีเป็นกิจกรรมที่ช่วยเหลือประชาชนตามหลักเกณฑ์ ว่าด้วยการตั้งงบประมาณเพื่อช่วยเหลือประชาชนตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2543 ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0313.4/ว 3050 ลงวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2543 อำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริม และบำรุงรักษาศิลปะ จารีต ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น จะต้องเป็นการให้ประโยชน์ หรืออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนเป็นการทั่วไป มิใช่การส่งเสริม และบำรุงรักษาจารีตประเพณี และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น ที่ให้ประโยชน์หรืออำนวยความสะดวกแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเฉพาะ ดังนั้น จึงไม่สามารถนำค่าใช้จ่ายดังกล่าวมาเบิกจ่ายจากเงินงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ และการจ้างเหมาบริการเพื่อการดังกล่าวไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2546 และพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537
16. เทศบาลเบิกจ่ายเงินเพื่อจ่ายเป็นค่าจ้างเหมาประกอบอาหารในการจัดทำโรงทาน ในงานพิธีสวดญัตติอุโบสถวิหาร	ไม่สามารถทำได้ เนื่องจากการเบิกจ่ายเงินไม่มีระเบียบให้เบิกจ่าย และไม่ใช่งานกิจอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ควรเป็นไปในลักษณะการส่งเสริมและสนับสนุนที่มีประโยชน์ต่อการบำรุงรักษาจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น อันเป็นการจัดบริการสาธารณะหรืออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนเป็นการทั่วไป เช่น การจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ความรู้แก่ประชาชนทั่วไป แต่มิใช่ส่งเสริมสนับสนุนหรือบำรุงรักษาจารีตประเพณี หรือวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นโดยการออกค่าใช้จ่ายสนับสนุนศาสนิกชนในการประกอบพิธีกรรมทางศาสนาตามความเชื่อของตน ถึงแม้จะปฏิบัติสืบทอดกันมา แต่ก็เป็พิธีกรรมตามความเชื่อของแต่ละบุคคล ที่เป็นเรื่องเฉพาะตัวบุคคลนั้นจะต้องกระทำตามประเพณีหรือวัฒนธรรมที่บุคคล

ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ข้อเสนอแนะ
	นั้นเชื่อถือ เป็นการทำบุญตามความพร้อมของตนที่มีอยู่ จึงเป็นเรื่องของปัจเจกบุคคลที่ประกอบพิธีกรรมทางศาสนาและทำบุญเนื่องในโอกาสดังกล่าว และไม่อาจถือได้ว่าเป็นการจัดทำกิจกรรมด้านการบริหารสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลได้ ดังนั้น เมื่อเทศบาลไม่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย เทศบาลจึงไม่สามารถนำโครงการดังกล่าวมาตราเป็นเทศบัญญัติได้ตามนัยพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 มาตรา 60 จึงเบิกจ่ายไม่ได้ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการรับเงิน การจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 67
17. เบิกจ่ายเงินเป็นค่าใช้จ่ายโครงการเข้าวัดปฏิบัติธรรมเจริญภาวนาแผ่เมตตาสร้างสามัคคี ในจำนวนการเบิกดังกล่าวมีการเบิกจ่ายเป็นค่าจ้างเหมาประกอบอาหารถวายพระภิกษุสามเณร ทุกวันพระช่วงเข้าพรรษา องค์การบริหารส่วนตำบล ชี้แจงว่า เนื่องจากจำนวนผู้เข้าร่วมโครงการมีเป็นจำนวนมาก ทั้งคณะผู้บริหาร สมาชิกสภาตำบล กำนันผู้ใหญ่บ้าน กลุ่มมวลชนต่าง และมวลชนต่าง ๆ และประชาชน ซึ่งอาหารที่เข้าร่วมโครงการนำมาไม่เพียงพอแก่ภิกษุสามเณรและผู้เข้าร่วมโครงการ การดำเนินการดังกล่าวเป็นประโยชน์กับประชาชนโดยส่วนร่วม	สดง. พิจารณาแล้วเห็นว่า การปฏิบัติดังกล่าว ไม่มีระเบียบให้เบิกจ่าย ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่าย การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2547 ข้อ 67 กำหนดว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะจ่ายเงินหรือก่อหนี้ผูกพันได้ แต่เฉพาะที่กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับหรือหนังสือสั่งการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด จึงไม่สามารถเบิกจ่ายได้ ให้เรียกเงินจากเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบส่งคืนคลังองค์การบริหารส่วนตำบลแล้วส่งสำเนาใบเสร็จรับเงินหลักฐานการนำเงินฝากธนาคารให้สำนักตรวจเงินแผ่นดินจังหวัดตรวจสอบ
18. การเบิกจ่ายเงินโดยไม่จำเป็นและไม่ประหยัด โครงการประกวดอนุรักษพระเครื่อง พระบูชาไทยและพระเหรียญคณาจารย์ “กิจกรรมการประกวดการอนุรักษพระเครื่อง พระบูชา และเหรียญพระคณาจารย์” ได้แก่ - จ้างเหมาจัดพิมพ์หนังสือพระเครื่องเพื่อนำไปแจกจ่ายให้กับกรรมการผู้ตัดสิน ผู้เข้าร่วมประกวดพระเครื่อง สถาบันการศึกษา วัดต่างๆ - จ้างเหมาจัดทำอาหารว่างและเครื่องดื่ม และข้าวกล่อง สำหรับเจ้าหน้าที่	แต่การเบิกจ่ายดังกล่าวแม้ว่าเทศบาลฯ ไม่มีการจัดเก็บรายได้ ซึ่งโดยทั่วไปกลุ่มหรือชมรมพระเครื่องจะเรียกเก็บเงินจากผู้นำพระเครื่องเข้าประกวด จึงเป็นการนำเงินงบประมาณของทางราชการไปใช้เอื้อประโยชน์สำหรับบุคคลเฉพาะกลุ่ม ให้ดำเนินการเรียกเงินคืนจากเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ส่งคืนคลังเทศบาลโดยเร็ว สั่งกำชับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ให้ปฏิบัติตามหนังสือกระทรวงมหาดไทยดังกล่าวโดยเคร่งครัด และในโอกาสต่อไปการดำเนินการโครงการในลักษณะดังกล่าวควรคำนึงถึงฐานะการคลังของเทศบาลเป็นสำคัญ

ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ข้อเสนอแนะ
คณะกรรมการและผู้ร่วมงาน เทศบาลชี้แจงว่าโครงการดังกล่าวมี วัตถุประสงค์เพื่ออนุรักษ์พุทธศิลป์ไทยและ กลุ่มเกลาให้ประชาชนเข้าร่วมร่วมศึกษา ความรู้เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมในทางพุทธ ศาสนา สร้างความสามัคคีของชุมชนและ ประชาชนที่สนใจเข้าร่วมประกวด	

การเบิกค่าใช้จ่ายในการจัดงาน

ประเพณีทางศาสนา

ข้อบกพร่อง การเบิกค่าใช้จ่ายในการจัดงานประเพณีทางศาสนา

1. เบิกจ่ายเงินสดทำบุญกฐินให้วัด
2. ค่าพิธีการ ค่าตอบแทน คณะกลองยาวสำหรับแห่องค์กฐิน
3. จ้างเหมาประกอบอาหารและเครื่องดื่ม สำหรับผู้เข้าร่วมงานกฐิน ทำโรงทาน
4. ค่าจตุปัจจัยถวายวัด ถวายปัจจัยพระสงฆ์ หรือพราหมณ์ น้ำปานะ ปัจจัยไทยธรรม
5. จ้างเหมาจัดทำหนังสือพิมพ์พระเครื่อง
6. ค่าสนับสนุนชุดการแสดงในพิธีบวงสรวงทางศาสนา
7. ค่าจ้างเหมาหรรสพ (ลิเก) ชุดผ้าอาบน้ำฝน
8. จัดงานเข้าวัดวันธรรมสวนะร่วมฟังธรรม
9. โครงการไหว้พระ 9 วัด โครงการอิมบุญ และแจกเสื้อ
10. ค่าจ้างเหมารถโดยสาร ค่าจ้างเหมาภาพยนตร์ ค่าจัดซื้อเครื่องอุปโภคบริโภคในงานถือศีลกินเจ

ระเบียบกระทรวงมหาดไทยที่เกี่ยวข้อง

1.. ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงินฯ พ.ศ.2547

ข้อ 67 กำหนดว่า อปท.จะจ่ายเงินหรือก่อหนี้ผูกพันได้แต่เฉพาะที่กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือหนังสือสั่งการกระทรวงมหาดไทยกำหนดไว้

2. ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการเบิกค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542

ข้อ 4 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับเกี่ยวกับการเบิกค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการปฏิบัติราชการของ อปท.ทุกประเภท

ข้อ 5 ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง หรือหนังสือสั่งการของ มท. ที่กำหนดค่าใช้จ่าย เกี่ยวกับการปฏิบัติราชการไว้แล้ว ให้คงใช้ได้ต่อไปจนกว่าจะมีการเปลี่ยนแปลง

ข้อ 6 ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการในเรื่องใดที่กระทรวงมหาดไทยยังไม่ได้ กำหนดไว้ตาม ข้อ 5 ให้ใช้ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง หรือหนังสือสั่งการของ กระทรวงการคลังในเรื่องนั้นไปก่อนโดยอนุโลม

หนังสือชักชวน เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ จาริตประเพณีท้องถิ่น

3. นส. มท. ที่ มท 0808.2/ว 1639 ลงวันที่ 17 เม.ย. 2556 เรื่อง หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการเบิกค่าใช้จ่ายในการจัดงานต่าง ๆ เกี่ยวกับการดูแลส่งเสริมและบำรุงรักษาจาริตประเพณีและวัฒนธรรมอันดีของ อปท. กำหนดว่า อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายของ อปท. เกี่ยวกับการบำรุงรักษา จาริตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น จะต้องมีลักษณะเป็นการให้ประโยชน์ หรืออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนเป็นการทั่วไป เช่น การจัดกิจกรรม ส่งเสริมให้ความรู้แก่ประชาชนทั่วไป ในการปฏิบัติตามแบบอย่างประเพณี หรือวัฒนธรรมไทย” มิใช่ส่งเสริมสนับสนุนหรือบำรุงจาริตประเพณี หรือวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น โดยการออกค่าใช้จ่ายให้แก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งที่จะประกอบพิธีกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งที่เป็นเรื่องเฉพาะตัวที่บุคคลนั้นจะต้องกระทำตามประเพณี หรือวัฒนธรรมที่บุคคลนั้นเชื่อถือ หรือปฏิบัติ ซึ่งบุคคลนั้นมีสิทธิ และเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๓๗ โดยบุคคลนั้นจะต้องกระทำด้วยค่าใช้จ่ายของตนเอง

ความหมาย ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542

- 1) “จำเป็น” หมายถึง ต้องเป็นอย่างนั้น ต้องทำ ขาดไม่ได้ ดังนั้น กิจการที่ อปท. ทำจึงต้องเป็นกิจการที่จำเป็น ขาดไม่ได้
- 2) “ประหยัด” หมายถึง ยับยั้ง ระมัดระวัง ใช้จ่ายแต่พอควรแก่ฐานะ
- 3) “จารีตประเพณี” หมายถึง ประเพณีนิยมและประเพณีกันสืบมาถ้าฝ่าฝืน ถือว่าเป็นผิดหรือชั่ว
- 4) “ภูมิปัญญาท้องถิ่น” หมายถึง พินความรู้ความสามารถที่ใดท้องถิ่นหนึ่ง โดยเฉพาะ
- 5) “วัฒนธรรม” หมายถึง สิ่งที่ทำให้ความเจริญงอกงามให้แก่หมู่คณะวิถีชีวิตของ หมู่คณะ ดังนั้น การที่กฎหมายกำหนดให้ อปท. มีหน้าที่ในการ บำรุงรักษาวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น จึงต้องพิจารณาถึง วัฒนธรรมของท้องถิ่นแห่งนั้น ๆ ด้วย

ความหมาย (ต่อ)

“การจัดทำบริการสาธารณะ” หมายถึง การจัดให้มีการศึกษา เผยแพร่ ความรู้เพื่อสร้างจิตสำนึกให้กับ เด็ก เยาวชน และประชาชนในท้องถิ่น ให้มีความรัก และหวงแหนศิลปะ วัฒนธรรม จารีต ประเพณี และภูมิ ปัญญาท้องถิ่น จัดสรรทรัพยากร และนำเทคโนโลยีมาใช้ในการดูแล รักษา บำรุงศาสนสถาน โบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และ ศิลปกรรมท้องถิ่น และ

การจัดให้มีกิจกรรมเพื่อส่งเสริม อนุรักษ์ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณีที่เน้นเอกลักษณ์ความเป็นไทย และท้องถิ่น และวิถีชีวิตของคนในชุมชนของตนเอง